

Sygn. akt IV P 129/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu Wydział IV Pracy

w składzie:

Przewodniczący SSR Danuta Kaczerewska

Ławnicy E. H., S. N.

Protokolant Agnieszka Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r. w Zgorzelcu

sprawy

z powództwa **J. R. (1)**

przeciwko **H. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w B.**

a) o ustalenie istnienia stosunku pracy, b) ekwiwalent za urlop

I. ustala, że powódkę J. R. (1) i stronę pozwaną H. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w B. łączył stosunek pracy oparty na podstawie umowy o pracę zawartej na czas określony od dnia 10 września 2011r. do dnia 14 stycznia 2013r.,

II. zasądza od strony pozwanej H. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w B. na rzecz powódki J. R. (1) kwotę 642,90 zł (słownie: sześćset czterdzieści dwa złote i dziewięćdziesiąt groszy) tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2013r. do dnia zapłaty,

III. dalej idące postępowanie umarza (art. 355 § 1 k.p.c.),

IV. zasądza od strony pozwanej H. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w B. na rzecz Skarbu Państwa- Sąd Rejonowy w Zgorzelcu kwotę 32 zł tytułem opłaty sądowej (art.113.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

IV P 129/12

UZASADNIENIE

Powódka- J. R. (1) w pozwie skierowanym przeciwko stronie pozwanej- H. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Sklep (...) w B. , a sprecyzowanym na rozprawie w dniu 5 lutego 2013r /k-51 akt/ domagała się ustalenia istnienia stosunku pracy w okresie od dnia 1 lipca 2011r. do dnia porodu tj. do dnia 14 stycznia 2013r. oraz zasądzenia na jej rzecz od pozwanego ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 2012 w ilości 14 dni roboczych w kwocie ok.1000zł. Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013r. powódka ograniczyła swoje roszczenie do ustalenia stosunku pracy w okresie od 10.09.2011r. do dnia porodu tj.do dnia 14.01.2013r. oraz zasądzenia na jej rzecz ekwiwalentu pieniężnego za 9 dni niewykorzystanego urlopu/ k-74 akt/.W uzasadnieniu swojego stanowiska podała, że u strony pozwanej pracowała od lipca 2011r bez żadnej umowy. Dopiero w październiku 2011r. pracodawca wręczył

jej umowę zlecenia, chociaż obiecywał, że zostanie zawarta umowa o pracę. Ostatnia umowa zlecenia została zawarta na okres od 1.01.2012r. do 31.12.2012r. Zdaniem powódki, chociaż z pracodawcą łączyła ją umowa cywilnoprawna, to w rzeczywistości świadczyła pracę w warunkach umowy o pracę określonych w art.22§1 kp. Dodała, że pracę świadczyła w sposób ciągły, pracowała po 8-9 godzin dziennie. Wykonywała polecenia bezpośredniego przełożonego. /k-2-4 akt/.

Strona pozwana- H. S. - Sklep (...) w B. w odpowiedzi na pozew podała, że w dniu 10.09.2011r. zawarł z powódką umowę zlecenia na świadczenie pracy dorywczej w zakresie obsługi kasy fiskalnej. Powódka od początku wiedziała, że będzie zatrudniona na podstawie umowy zlecenia i zgadzała się na takie warunki. W dniu 1.01.2012r. ponownie zawarto umowę zlecenia na okres od 1.01.2012r. do 31.12.2012r. na wykonywanie czynności związanych z obsługą kasy fiskalnej. Powódka nie była zainteresowana zawarciem umowy o pracę ze względu na sprawy rozwodowe i alimentacyjne. Pozwany dodał, że powódka była ubezpieczona i opłacał składki z tego tytułu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Nigdy też nie miała zastrzeżeń do otrzymywanego wynagrodzenia za pracę./ /k-20-24-3 akt/.

Sąd ustalił, że:

Powódka- J. R. (1) była zatrudniona u strony pozwanej od dnia 10.09.2011r. na podstawie dwóch umów zlecenia zawieranych na okres : pierwsza umowa od dnia 10.09.2011r. z wynagrodzeniem 6 zł na godzinę/k-24 akt i akta osobowe powódki/, a druga umowa zlecenia od dnia 1.01.2012r. do dnia 31.12.2012r z wynagrodzeniem od 600zł do 1000zł w zależności od wykonanych prac -na stanowisku kasjera- praca dorywcza /k-30 akt i akta osobowe powódki. Miejszem pracy powódki był sklep ogólnospożywczy w B. przy ul.(...)/ zeznania powódki J. R. (2) k-51 akt,k-74 akt, zeznania pozwanego H. S. k-74-75 akt/. Powódce na podstawie umów zlecenia powierzono stanowisko kasjera, przy czym praca ta miała mieć charakter dorywczy/umowy zlecenia na k-42 akt i k-30 akt/ W rzeczywistości powódka zatrudniona była na stanowisku kasjera – sprzedawcy, co potwierdzili przesłuchani na tę okoliczność świadkowie oraz sam pozwany / zeznania świadków : A. S. na k-56-57 akt, M. K. k-57-58 akt, zeznania pozwanego H. S. na k-74-75 akt/. Pracę wykonywała osobiście, zaś jej stałym miejscem pracy był sklep ogólnospożywczy przy ul.(...) w B.. Powódka swoje czynności wykonywała w systemie zmianowym- od godz. 6 do 14 lub od godz. 14 do 23 zgodnie z miesięcznym grafikiem zmian ustalanych przez kierownika sklepu (...). Oprócz grafików były prowadzone karty pracy, z których wynikało w jakich dniach i ile godzin dany pracownik pracował. Grafiki i karty pracy stanowiły podstawę do naliczania wynagrodzenia, którego wysokość uzależniona była od ilości przepracowanych godzin. Istniała możliwość, w razie potrzeby, zmiany służb pomiędzy zatrudnionymi pracownikami w uzgodnieniu z kierownikiem sklepu, który nanosił stosowne zmiany do grafiku i karty pracy./ zeznania świadków A. S. k-56-57 akt, M. K. k-57-58 akt, karty pracy przedłożone przez pozwanego k-65-69 akt/ .Powódka wykonywała polecenia służbowe kierownika sklepu / zeznania świadka: A. S. k-56-57 akt/. W sklepie ogólnospożywym w B. przy ul. (...) na stanowisku kasjera -sprzedawcy zatrudnione przeważnie były trzy osoby, a w okresie spornym pracowały w tym sklepie - powódka, A. S. jako kierownik sklepu oraz M. K., Zarówno A. S. jak i M. K. pracowały na podstawie umów o pracę. Zakres czynności wszystkich zatrudnionych pracowników na stanowisku kasjera- sprzedawcy był taki sam. / zeznania świadków: A. S. k-56-57 akt, M. K. k-57-58 akt/. Do obowiązków kasjera –sprzedawcy należała obsługa klientów, sprzedaż artykułów spożywczych znajdujących się w sklepie , obsługa kasy, rozliczanie się z utargów, wykładanie towaru oraz wykonywanie innych poleceń służbowych wydawanych przez kierownika sklepu. (...) sklepu na każdej zmianie była jednoosobowa/ zeznania świadków: A. S. k-56-57 akt, M. K. k-57-58 akt, zeznania powódki k-74 akt/. Powódka w roku 2012 korzystała z urlopu wypoczynkowego w okresie od 2.07.do 6.07. oraz od 10.09. do 14.09. i w dniu 17.09.2012r. Łącznie wykorzystała 11 dni urlopu/ k-67 akt,k-69 akt/. Do wykorzystania pozostało jej 9 dni roboczych. Przyjmując, że wynagrodzenie powódki na stanowisku sprzedawcy zatrudnionej na podstawie umowy o pracę nie mogłoby być niższe niż najniższe wynagrodzenie obowiązujące w 2012r. tj.1500zł brutto oraz biorąc pod uwagę współczynnik urlopowy obowiązujący w 2012r. tj.21- stawka wynagrodzenia za jeden dzień urlopu wynosiła kwotę 71,42 zł. A zatem za 9 dni urlopu ekwiwalent wynosiłby kwotę 642,85zł/ 71,42x 9/. Strona pozwana w odpowiedzi na pozew nie ustosunkowała się do żądań powódki w zakresie jej prawa do ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za 2012r./k-odpowiedź na pozew na k-20 akt/.

Sąd zważył, co następuje:

W rozpatrywanej sprawie okolicznością wymagającą wyjaśnienia, było ustalenie charakteru stosunku prawnego łączącego powódkę ze stroną pozwaną od 10 września 2011r do 31 grudnia 2012r.

Zgodnie z art.22§1 kodeksu pracy przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Cytowany wyżej przepis art.22§1 kp wskazuje na najważniejsze cechy stosunku pracy, a mianowicie, że: jest to stosunek dobrowolny, wzajemny, wynika z niego obowiązek osobistego świadczenia pracy, ma charakter odpłatny, praca w jego ramach jest wykonywana pod kierownictwem pracodawcy, charakteryzuje go ciągłość świadczenia pracy oraz jest to stosunek starannego działania na ryzyko pracodawcy. Inaczej mówiąc, stosunek pracy jest dobrowolnym stosunkiem prawnym o charakterze zobowiązaniowym, zachodzącym pomiędzy dwoma podmiotami, z których jeden zwany pracownikiem obowiązany jest świadczyć osobiście i w sposób ciągły, powtarzający się, na rzecz i pod kierownictwem drugiego podmiotu zwanego pracodawcą, pracę określonego rodzaju oraz w miejscu czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca zatrudniać pracownika za wynagrodzeniem. O ustaleniu charakteru umowy o świadczenie pracy nie może przesądzać jednoznacznie jeden jej element, ale całokształt okoliczności faktycznych /por.np.wyrok SN z dn.7.10.2009r III PK 38/09/. Należy również podkreślić, że art.22§1 kp nie stwarza domniemania zawarcia umowy o pracę. O kwalifikacji stosunku prawnego jako stosunku pracy decyduje przede wszystkim sposób wykonywania zatrudnienia. Sąd zważył, że cechą umowy o pracę jest jej wykonywanie pod kierownictwem pracodawcy tj. pracy podporządkowanej. Ta cecha ma charakter konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy. Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku pracy z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywania pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika, ciągłość świadczenia pracy. Zatrudnienie zaś w wyżej określonych warunkach, jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy- bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy i nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu warunków wykonywania pracy określonych w przepisach art.22§¹ kp i art.22§¹² kp. Rozpatrując niniejszą sprawę Sąd musiał ustalić, czy powódka wykonywała pracę w warunkach określonych w art.22§1 kp, pomimo, że zawierane z nią były umowy zlecenia, czy też świadczyła pracę w ramach stosunku cywilnoprawnego, który nie zawierał podstawowych elementów charakterystycznych dla stosunku pracy. Sąd zważył, że nazwanie umowy przez strony „umową zlecenia” nie stanowi przeszkody do jej zakwalifikowania jako umowy o pracę, o ile spełnione zostaną przesłanki określone w art. 22§1 kp/ por. np.wyrok Sadu Najwyższego z dnia25.04.1997r. II UKN 67/97 OSNAP 1998/2/57. W rozpatrywanej sprawie bezspornym było, że z powódką J. R. (1) od 10 września 2011r do 31 grudnia 2012r. były zawarte w sposób ciągły dwie umowy nazywane zleceniem, na podstawie których powierzano powódce stanowisko kasjera- sprzedawcy. Charakter stosunku prawnego łączącego strony, pomimo nazwy „zlecenie”, zawierał jednak podstawowe elementy charakterystyczne dla stosunku pracy, a mianowicie podporządkowanie co do czasu, miejsca i sposobu wykonywania pracy oraz wymogu jej osobistego świadczenia jak również odpłatność. Powódka, co jest w sprawie bezsporne, świadczyła pracę osobiście, w systemie 2- zmianowym zgodnie z ustalonym przez przełożonego grafikiem służb w godzinach od godz. 6 rano do 14 lub od godz. 14 do 23. Do jej obowiązków należała obsługa klientów dokonujących zakupów w sklepie, sprzedaż artykułów spożywczych, obsługa kasy, rozliczanie się z utargów, wykładanie towarów na półki sklepowe, wykonywanie innych poleceń służbowych kierownika sklepu. Praktycznie więc biorąc, powódka pozostawała w ciągłej dyspozycji pracodawcy i wykonywała jednoosobowo na zmianie czynności kasjera- sprzedawcy. Przesłuchani na tę okoliczność świadkowie A. S., M. K.- jednoznacznie potwierdzili wyżej wskazane warunki, czas pracy i sposób wykonywania przez powódkę czynności kasjera- sprzedawcy. Sąd zważył, że powódka nie mogła zmieniać godzin otwarcia i zamykania sklepu, czas jej pracy i system zmianowy był ustalony przez pracodawcę. Również ustalone przez pracodawcę było miejsce pracy jak i zadania, które powódka miała wykonywać w sklepie. Ponadto obowiązek rozliczania się z utargów świadczą, że podlegała ona pracowniczej odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7.04.99r. / I PKN 642/98 (...)/ wskazał, że nazwa umowy nie ma znaczenia, jeżeli nawiązany stosunek prawny wykazuje cechy wskazane w art.22 §1kp. Natomiast w wyroku z dnia 9.02.99r./I PKN 562/98 OSNAP 2000/8/312 SN jednoznacznie

stwierdził, że jeżeli w stosunku łączącym strony występują istotne elementy umowy o pracę- to odmienna jego ocena narusza art.22§1 i §1¹kp. Ponadto w wyroku z dnia 11.09.97r./I PKN 267/97 OSNAP 1998/13/392/ Sąd Najwyższy wskazał, że o tym, iż zatrudnienie było w ramach stosunku pracy a nie umowy cywilnoprawnej świadczy wykonywanie pracy zmianowej/ jak w przypadku powódki/, dyspozycyjność i podporządkowanie pracodawcy. Zebrany w sprawie materiał dowodowy bezspornie wskazuje, że powódka świadczyła pracę osobiście, odpłatnie, w systemie personalnego i organizacyjnego podporządkowania, w sposób ciągły i na ryzyko zatrudniającego ją H. S.. Elementy powyższe z mocy uregulowań ustawowych jak i przyjęte w praktyce orzeczniczej wykładni stanu prawnego wynikającego z tych unormowań, definiują i to niezależnie od woli stron, prawne pojęcie umowy o pracę. Z tych względów Sąd uznał, że strony łączył stosunek pracy w okresie od dnia 10 września 2011r. do dnia 14 stycznia 2013r.tj. do dnia porodu ,bowiem na dzień rozwiązania umowy zawartej na czas określony tj. do dnia 31.12.2012r.- powódka była już w dziewiątym miesiącu ciąży. Zgodnie z art.177§3 k.p. umowa o pracę zawarta na czas określony przekraczający jeden miesiąc, która uległaby rozwiązaniu po upływie trzeciego miesiąca ciąży- ulega przedłużeniu do dnia porodu. Skoro zatem powódka pozostawała w stosunku pracy, to przysługuje jej ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za rok 2012r.w wymiarze 9 dni roboczych, bowiem 11 dni urlopu powódka wykorzystwała w miesiącu lipcu i wrześniu, co zostało odnotowane na karcie pracy powódki /k-67 i 69 akt/. Biorąc za podstawę wymiaru ekwiwalentu za urlop najniższe wynagrodzenie pracownicze obowiązujące w 2012r oraz współczynnik urlopowy za 2012r. tj.21-ekwiwalent za niewykorzystany urlop wynosi 642,90zł wyliczony zgodnie z treścią §18 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8.01.1997r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego ,ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop/ Dz.U.1997.2.14 ze zm./ i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz powódki wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wymagalności tj.od dnia rozwiązania umowy o pracę. Dalej idące postępowanie Sąd umorzył ,bowiem powódka w pozostałym zakresie cofnęła powództwo /k-74 akt/.

O kosztach sądowych orzeczono na podstawie art.113.1 ustawy z dnia 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji.